

היה רוב חילוני ואיננו! מתחילת חודש שבט לאחר שעיתון הארץ גילה את הסקר המקיף בנושא "אמונות, שמירת מסורת וערכים של יהודים בישראל", שנערך על ידי מרכז גוטמן לסקרים, הפועל מטעם המכון הישראלי לדמוקרטיה, מנסים "המעטים" לברר מה קרה לנו. על פי הסקר המתייחס לשנת 2009, בקרב ישראלים יהודים - 80% מאמינים באלוהים; 67% סבורים שהעם היהודי הוא העם הנבחר; 65% מאמינים שמצוות התורה ניתנו משמים, ו-56 אחוז מאמינים בחיים שלאחר המוות. אכן, יש כאן ענין של אמונה, ולא סתם מסורת או חיבה לפולקלור. נכון, ארבעה מכל חמישה ישראלים יהודים אינם אתאיסטים. אבל הם אינם בהכרח שומרי תורה מצוות, אבל הם מחזיקים בעיקר - באמונה הבסיסית של הדת היהודית. זאת הבעיה של המיעוט האתאיסטי.

יותר מששים שנה אשליית הרוב החילוני המדומה מחבלת בסיכוי ליצור במדינת ישראל כור היתוך יהודי אותנטי דמוקרטי, ממלכתי ואמוני. אם המיעוט החילוני, כמו המיעוט החרדי יסכים להקשיב יותר ולהתחשב גם באחר יש סיכוי בתונים כאלה ליצור כור היתוך מפואר.

"לא יהיה לך אלהים אחרים על פני" (כ, ג) - 80% מסכימים שבאמונה אין פשרות אבל אם ישאל אדם עובר עבירות רבות את החכם, היש טעם בקיום מצוה אחת בתוך ים של עבירות, אין כל ספק, קובע "בערי תורה", שהחכם יענה שאין בכח העבירות למנוע ולפטור קיום מצוה אחת. ואין זה משנה אם האמונה באלוהים היא מתורה מצוות לפי הרמב"ם או אינה כן לפי דעת האחרים.

הגברת לימוד היהדות והציונות בבתי ספר שאינם דתיים אינה אומרת ואינה צריכה להיות סולם לחזרה בתשובה. אין כל פסול שיהודי ילמד את מקורותיו הנצחיים ואין לקשור זאת עם קיום מצוות או חבישת "שטריימל" בשבת. זה כן חלק ודרך ליצירת כור היתוך ישראלי.

"ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" (כא, א) המשפט הוא אחד המכשירים לשמירת הסדר החברתי, לעשיית צדק בין אדם לחברו, להגנה על החלש. אנוחנו האזרחים יוצרים ומפעילים את המשפט, משפט הנכון לזמן ולקהילה. הרב קוק (במוסר הקודש, קצא) כתב: "אין המדינה האושר היותר עליון של האדם, זה ניתן להאמר במדינה רגילה, שאינה עולה לערך יותר גדול מחברת אחריות גדולה, שנשארו המון האידיאות שהם עטרת החיים של האנושיות, מרחפים ממעל לה ואינם נוגעים בה. מה שאין כן מדינה שהיא ביסודה אידיאלית, שחוקק בהותיה התוכן האידיאלי היותר עליון, שהוא באמת האושר היותר גדול של היחיד. מדינה זו היא באמת היותר עליונה בסולם האושר, ומדינה זו היא מדינתנו, מדינת ישראל, יסוד כסא ה' בעולם".

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
שלום בר עישה ז"ל
ממשפחת **מלכה**
נפטר בעכו ב-כ"ז בשבט תשמ"ח. יהי זכרו ברוך!

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
חיה רנית מנדל ע"ה
בת **זיוה - אסתר ואהרון שלומוף נ"י**
נפטרה ב-כ"ד בשבט תשמ"ח. יהי זכרה ברוך!

הכהנים
BREAD CAFE
כשר בהשגחת הרבנות
חולון, גבעתיים ואור יהודה

מתמחים בייצור של דברי מאפה בשיטה חדשנית ב"טעם של פעם"

סניפי הרשת:
חדש: אור יהודה: ההגנה 12, טל: 03-6045412
חולון: המרכבה 73, טל: 03-5507077
תל-אביב: יגאל אלון 126 "קופי שופ", טל: 03-6964865
גבעתיים: כורזין 5, טל: 03-5713554
ויצמן 24 "קופי שופ", טל: 03-5718348
תפוצות ישראל 6 "קופי שופ", טל: 03-5713554

מפעל תפילין
יצור בתי תפילין
נסות מהודרות בכל הנוסחאות

7705 זיס 77

בהשגחה הרב משה שאול קליין שלי"א מו"צ בבד"ץ דמרח' הגד"ש ואזור שלי"א.

בדיקת תפילין ותיקונים

במקום עורכים בדיקת מחשב למזוזות, פרשיות וכו'.

לפניה, להתייעצות ולהזמנה: **09-8870673**

העלון מוקדש לזכר ולע"נ אבינו וסבינו
יעקב שמעון יוסף בן אליהו חיים כהן ז"ל
נפטר ב-י"ח בשבט תש"ע. יהי זכרו ברוך!

בס"ד
ענג שבת
פרשת: יתרו - משפטים פרשת שקלים
יוצא לאור ע"י העמותה להשרשת ערכים יהודיים לאומיים
י"ז בשבט ה'תשע"ב (10.02.2012)
לעילוי נשמת בעלי, אבינו וסבינו הרב אורי דסברג ז"ל
עלון מס' 9 (1,058) (שנה עשרים ושש)

מועדי השבת יתרו
ער"ש מוצ"ש

י-ם	16.45	17.59
ת"א	17.00	18.01
ח'פ"ה	16.50	17.59
ב"ש	17.03	18.02
אילת	16.56	18.00

זמני היום והלימודים היומיים:

משבת יתרו - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	4.56 - 4.51
זמן הנחת תפילין	5.26 - 5.21
הנץ החמה (מישור)	6.28 - 6.22
הנץ החמה (הנראה)	6.33 - 6.28
ס"ז ק"ש מג"א	8.25 - 8.23
חצות היום	11.55 - 11.55
מנחה גדולה	12.26 - 12.25
שקיעת החמה	17.23 - 17.28
צאת הכוכבים ב'	18.13 - 18.18

דף יומי: ערכין כט - תמורה ב
מועדי השבת משפטים
ער"ש מוצ"ש

י-ם	16.51	18.05
ת"א	17.06	18.06
ח'פ"ה	16.56	18.05
ב"ש	17.09	18.08
אילת	17.02	18.06

זמני היום והלימודים היומיים:

משבת משפטים - יום ו'	אופק ת"א
עלות השחר	4.50 - 4.44
זמן הנחת תפילין	5.20 - 5.14
הנץ החמה (מישור)	6.21 - 6.15
הנץ החמה (הנראה)	6.27 - 6.20
ס"ז ק"ש מג"א	8.22 - 8.19
חצות היום	11.55 - 11.54
מנחה גדולה	12.25 - 12.24
שקיעת החמה	17.29 - 17.34
צאת הכוכבים ב'	18.19 - 18.24

דף יומי: תמורה ג - ט
לזמנים נוספים בכל הארץ שלח את המילה "זמן" ובקשתך למספר 1315.
לדוגמה: זמן שקיעה מהר בטבריה"
את העלון ניתן למצוא באתר www.yeshiva.org.il
וגם באתר מורשת בקטגוריית עלוני שבת ב"מידע יהודי" www.moreshet.co.il
יו"ר העמותה והעורך ע"ד שמואל כהן כתובות: רח' בלור 3, ת"א
טל: 03-5234063, פקס: 03-5234054
דוא"ל: smulady@netvision.net.il
דפוס: אקסטרה פרינט 50-50-1700

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
אמנו מרת **מלכה אורבך** ז"ל
נפטרה ב-כ"ו בשבט תש"נ.
יהי זכרה ברוך!

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
מרת **נעמי מר** ז"ל
נפטרה ב-י"ט בשבט תש"נ.
יהי זכרה ברוך!

העלון מוקדש לזכר ולע"נ
יצחק שלמה
בן גרשון הלוי **לדרהנדלר** ז"ל
נפטר ב-י"ח בשבט תשס"ח.
יהי זכרו ברוך!

דיני השבוע ומנהיגו

שבת פרשת יתרו

ההפטרה: "בשנת מות המלך עזייהו" (ישעיהו ו, א). הספרדים מסיימים בפסוק יג: "זרע קדש מצבתה". האשכנזים קוראים גם את פרק ז עד פסוק ו: "ה' צבאות תעשה זאת".

עמידה ב'עשרת הדברות'

כתב בשולחן ערוך (אורח חיים סימן קמו סעיף ד), ש"אין צריך לעמוד מעומד בעת שקורין בתורה, והרמ"א כתב שם ש"יש מחמירין ועומדין", ובמשנה ברורה (שם ס"ק יט) הביא פוסקים שהכריעו כדעת השולחן ערוך, שאין חובה בשעת קריאת התורה, אך כמובן יש בזה משום הידור. מקובל בציבור לעמוד בקריאות מסוימות – מאחר שאין להבחין בין קריאה לקריאה, נראית הקריאה שעומדים בה כאילו היא בעלת חשיבות יתירה, והרי אין מקום להעדיף חלק מסוים בתורה על פני שאר דברי התורה. מוטב לעמוד לפחות בכל העליה, שבה הפסוקים שנוהגים לעמוד בהם. לגבי "עשרת הדברות" בפרשת יתרו – יש לעמוד מתחילת הקריאה לשישי ועד שביעי.

שבת שקלים פרשת משפטים

מוציאים 2 ספרי תורה. בספר הראשון 7 קרואים בפרשת משפטים. בספר השני מפיטור בפרשת כי תשא, מתחילת הפרשה עד "על נפשותיכם" (שמות ל, א – ט"ו).

ההפטרה: הספרדים: "יזכרת יהודיע" (מלכים ב' יא, ז). האשכנזים מתחילים בהם. (מפרק יב, א): "בן שבע שנים יהואש".

מברכים החודש: אדר

ראש חודש אדר ביום החמישי וביום השישי הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה.

המולד: יום רביעי שעה 49,8 דקות ו-1 חלקים. לא אומרים אב הרחמים ולא מזכירים נשמות.

ברכת החודש – ולמחרתו

מן התורה אין ראש חודש אלא יום אחד בלבד – הראשון לחודש החדש. 2 ימי ראש חודש, יום השני עיקר ויום הראשון אינו בא אלא מן הספק, שהיה בזמנו, כשהיכו לעדי החודש. משום כך נמנה יום ראשון של ראש חודש עם החודש שעבר (ל' בחודש שעבר), ורק מיום ראש החודש השני מתחילים למנות את החודש שנכנס. לכן אין להוסיף את המילה "ולמחרתו" בברכת החודש.

ראה: כצאן יוסף, ספר מנהגים. מופיע גם בסידור ווילנא. גם בלוח "דבר בעתו", שער זמנים בעתם. ראה גם בלוח לארץ ישראל של טוקצ'ניצקי.

שבת שקלים

הראשונה מארבע פרשיות שקוראים לפני חג הפסח. זמנה בשבת שלפני ראש חודש אדר. פרשת שקלים עוסקת בחיובו של כל אחד מעם ישראל להביא את מחצית השקל עבור קרבנות הציבור שהקריבו בבית המקדש.

מדוע דוקא ערב ראש חודש אדר, ומהם אותם שקלים?

כל אחד רצה שיהיה לו חלק בהקמה הקרבנות בבית המקדש. מחצית השקל שנקבע לכל יהודי – כסף צרוף אמיתי – היה בו כדי לכסות, בזמנו, על ההוצאה השנתית הכוללת בבית המקדש (משנה שקלים פרק ד'). מיממות המשכן ועבור לבית המקדש הראשון והשני, והיה הנתניה להוצאות בית המקדש. ראו למשל שם במשנה בשקלים וכן בנחמיה (י, לג) שקבע שווי ריאלי למחצית השקל בזמנו. "העשר לא ירבה, והדל לא ימעט ממחצית השקל" (שמות ל, טו). נקבעה ההלכה – כולם שותפים שווים. והזמן? למה לא גובים ערב ראש השנה למשל?

בחודש ניסן, קובעת הגמרא (יומא סה, ב), חובה להביא קרבנות רק מהתרומה החדשה, לכן חודש לפני כן התחילו לסגור את חשבון השנה הקודמת ולגבות לשנה החדשה, כדי להיערך לחודש ניסן. יהודי נשאר יהודי והוא צריך דירבון כדי להזכיר לו ולעוררו שיש לתת את התרומה, והזמן המתאים לכך הוא בצמוד לחודש אדר.

כן נאמר במסכת שקלים (משנה א): באחד באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים. ופרט בגמרא מגילה (כט, א ו-ב): תנן התם: באחד באדר משמיעין על השקלים ועל הכלאים. בשלמא על הכלאים – דזמן זריעה היא, אלא על השקלים מלן? אמר רבי טבי אמר רבי יאשיה: דאמר קרא (במדבר כח): "זאת עלת חדש בחדשו" אמרה תורה: חדש זה הבא קורבן מתרומה חדשה. וכיון דבניסן בעי אקורבי מתרומה חדשה, קדימין וקרינן באחד באדר, כי היכי דליתו שקלים למקדש.

כיום כשביית המקדש עדיין לא עומד על תילו אנחנו עושים "זכר למחצית השקל" – תרומה לאחזקת בתי כנסיות ובתי מדרשות, צדקה לעניים וכו'.

שאלו השואלים מדוע 3 מטבעות – למה 3 פעמים מחצית השקל? כשנקרא בפרשת שקלים נמצא שהמילה "תרומה" נזכרת 3 פעמים. רש"י (שם בפסוק טו) מנמק את הדרישה המשולשת בכך שמשנה התחיל את המשכן מאפס. כדי להפעילו ולתחזקו בשנתו הראשונה היה צריך לתת 3 פעמים תרומה.

הסבר נוסף: שלש תרומות הן-של מזבח למזבח ושל אדנים לאדנים ושל בדק הבית לבדק הבית.

הפסוק הראשון מחצית השקל לאדנים. התרומה לבדק הבית בפסוק השני, והתרומה שאין לה קצבה בפסוק השלישי שענינו תרומה למזבח שעליו נאמר "לכפר על נפשותיכם".

יום רביעי – ערב ראש חודש אומרים במנחה יום כיפור קטן ואין אומרים תחנון.

יום חמישי ושישי ראש חודש

ש"ץ ששכח לומר 'עלה ויבוא', כל עוד לא סיים חזרת הש"ץ דינו כדין היחיד ששכח וחזרו. אך אם סיים כבר את חזרת הש"ץ, מפני טורח הציבור שוב אינו חוזר מראש התפילה, אלא סומך על תפילת מוסף שעתידי להתפלל. אבל בתפילת ערבית חוזר ומתפלל אחר תפילת הציבור.

שליח ציבור ששכח לומר 'עלה ויבוא' בתפילת לחש שלו, בתפילת שחרית ובתפילת מנחה אינו חוזר, אלא התפילה שחוזר בחזרת הש"ץ. (משנה ברורה קח, ד וביאור הלכה ככד. שולחן ערוך כנו, ג. משנה ברורה תכב, א)

אמירת הלל

הלל בראש חודש – מנהג. על כן נקרא בדילוגין (שולחן ערוך תכב, ב ובמשנה ברורה). לכן הספרדים וחלק מהאשכנזים אינם מברכים על הקריאה (שולחן ערוך רמ"א תכב, ב). האשכנזים נוהגים לברך בשם ומלכות. ספרדי המתפלל עם אשכנזים לא יברך. לא ברך: מסיים את ההלל ב"אתה אל". השוכח ברכה שלפניו, והתכוון לברך, כן יברך לאחריו (שולחן ערוך תכב, ב וביאור הלכה).

"הודו" – בארבע הפסוקים של "הודו" – אמור הש"ץ את הפסוק והציבור עונים אחריו "הודו"... יש אומרים שמי שקורא הלל ביחידות, לכתחילה צריך לבקש משניים שיענו אחריו "הודו" על ארבעת הפסוקים (רמ"א תכב, ב ומשנה ברורה זי-יח)

המאחר – יאמר הלל יחד עם הציבור ובתנאי שלא הגיע זמן קריאת שמע ותפילה שלא יאחר. (משנה ברורה תכב, טז). העומד בפסוקי דזמרה – יפסיק, ויאמר הלל עם הציבור אבל בלא ברכה (שם מ"ב, טז) הספרדים יתפללו כסדר ולא יקדימו ההלל (כך החיים תכב, לה. כך גם דעתו של הגר"צ אבא שאול).

למוסף – חולצים התפילין (שולחן ערוך תכב, ד. משנה ברורה כה, נט), אבל יעשו זאת לאחר אמירת קדיש שליח הציבור לפני מוסף (כדעת האר"י, כדי להשלים 4 קדישים בתפילין). במשנה ברורה תכב, י ושער ציון דוגל דוקא בכך שלא להפסיק בין קדיש לתפילה, והוא קובע: "ויש נוהגים לחלוץ הרצועות קודם יהי רצון שנשמור חוקין..." ב"בא לציון". בסידור בעל התניא הסביר את המשנה ברורה בכך שמי שנוהג לומר שיר של יום בשחרית וברכי נפשי עם קדיש משלים בכך כבר 4 קדישים עם תפילין.

שכח ולא הוריד התפילין והתחיל מוסף – לא יחלץ (משנה ברורה כה, סא).

בדרכי חייני

לעילוי נשמת הרב אורי דסברג ז"ל

עו"ד זאב דסברג / על עבריינים אזהרה וענישה

"והגבלת את-העם סביב לאמונה, הישמרו לכם עלות בהר ונגוע בקצהו: כל-הנוגע בהר, מות יומת. לא-תיגע בו יד, כי-סקול ייסקל או-ירה יירה--אם-בהמה אם-איש, לא יחיה" מהמשך הפרשה נראה שהמניעה לעלות להר נובעת משתי סיבות: אחת חיובית – ההר קדוש. כמו שאומר משה לקב"ה: "לא-יוכל העם, לעלות אל-הר סיני כי-אתה הקדו בנך, לאמור, הגבל את-ההר, וקידשתו". הטעם השני הוא עונש המוות הנלווה לציווי. כשהקב"ה מצווה על משה "רד העד בעם: פן-יהרסו אל-יהוה לראות, ונפל ממנו רב" משה משיב שהנימוק החיובי של קדושת ההר מספיק כדי למנוע מהעם לחצות את הקו הלבן / האדום של גבולות הר סיני. הקב"ה כמי שמכיר את הנפש האנושית ואומר למשה שכדי למנוע מהעם לעלות להר יש להרתיע אותם על ידי עונש – "פן יפרוץ בם".

גם לשמירה על החיים, זהירות בדרכים ושמירה על אורח חיים בריא, יש טעם חיובי – "ובחרת בחיים". מי מאיתנו לא רוצה לשמור על חייו, על בריאותו, על חיי ילדיו ועל הסובבים אותו. אולם מתברר שלא די בציווי החיובי לבחור בחיים כדי למנוע מאנשים לנהוג בצורה מסוכנת שמסכנת אותם וגם אחרים. תמרורי התנועה והאזהרה – נועדו כדי להגביל את העם ולהדריכו כיצד יש לנהוג. אולם כפי שמלמד אותנו הקב"ה – הגבלת ההר והציווי החיובי שבצידה אינם מספיקים וכדי שהחיות הזהירות בדרכים יהיו אפקטיביות צריכה להיות ענישה משמעותית בצידם. מידת הענישה צריכה להיות כגודל הפיתוי לעבור עבירה וכגודל הנזק שהיא עשויה לגרום. בשנים האחרונות ניכרת מגמה בבתי המשפט להחמיר ענישת עברייני תנועה בפרט כאלה שגרמו להריגת אנשים אחרים. בעבר נטו להרשיע נהגים כאלה ב"גרימת מוות ברשלנות", כיום המגמה היא להרשיעם גם ב"הריגה". יתכן ובתקופת התורה היו נחשבים נהגים כאלה ל"רוצחים בשגגה" החייבים גלות לעיר מקלט. בתי המשפט בישראל לא גוזרים עונשי גוף ואף לא עונש מוות. אולם נהג-עברייני עשוי במעשיו לגרום לעצמו לפציעה חמורה, לנכות ואף... לעונש מוות.

על משפט וכלכלה בפרשה

מנחם דסברג

הכלכלה בפרשה – פרשת משפטים

הַכֹּלֶלֶת בַּפְּרָשָׁה יִתֵּן וְיִרְפָּא יִרְפָּא (כא"ט) – ציווי זה מגדיר שני מרכיבים בסל הפיצויים שמקבל ניזק: שבת וריפוי. הריפוי הינו שכר הרופא או התרופות על מנת לרפא את הנחבל ואילו ה"שבת" הינו התשלום על שבידתו ממלאכה כתוצאה מחוסר יכולתו לעבוד. המשנה (ב"ק חא, קובעת את גובה דמי האבטלה המגיעים לניזוק כאשר כושר עבודתו נפגע ואינו יכול לחזור למלאכתו הקודמת, "רואין אותו כאילו הוא שומר קישואין, שכבר נתנו לו דמי ידו ודמי רגלו". אך אם מדובר בפגיעה זמנית, שלאחר ריפוייה יחזור העובד למלאכתו הראשונה, פיצוי ה"שבת" יהיה "כפועל בטל של אותה מלאכה שבטל ממנה", דהיינו שכרו שהיה קודם לפגיעה בניכוי המאמץ שנחסך מן הניזוק בכך שבפועל הוא אינו עובד כלל. לפי זה, כתב המהרש"ל, מי שהיה מובטל קודם לפגיעה, יתכן ולא יהיה זכאי לפיצוי "שבת" מכיון שממילא היה בטל ממלאכה. אך זה החולקים עליו וטוענים כי השבת ניתן לכל אדם שכרגע אינו יכול לעבוד, ללא קשר לעיסוקו הקודם ובמקרה זה ישולם שבת כ"שומר קישואין" שהיא מלאכה שאינה כרוכה במאמץ או בכישורים מיוחדים. במדינת ישראל לא משולמים דמי אבטלה על ידי ביטוח לאומי למי שמקבל דמי פגיעה כתוצאה מתאונת עבודה וכתוצאה מתאונת זו אינו עובד. גובה דמי האבטלה לזכאים להם, נקבעים בדרך כלל לפי השכר היומי הממוצע של המובטל לפני תקופת עבודתו.

סיפור ומעשה ומוסר השכל

כובד האחריות המוטל על רב בישראל

"ואתה תחזה מכל העם אנשי חיל, יראי אלקים, אנשי אמת שואי בצע, ושמת עליהם שרי אלפים, שרי מאות, שרי חמישים ושרי עשרות. ושפטו את העם בכל עת" (יה, כא-כב) רבי אהרן הכהן, חתנו הבכור של החפץ-חיים, בהיותו אברך סמוך על שולחן חותנו, נחל פעם אכזבה בהשתדלותו להשיג משרת רבנות בעיר מסוימת. הצטער על כך ר' אהרן ביותר והשיח את לבו לפני חותנו. החפץ חיים דיבר על לבו והצביע לפניו על כובד העול וגודל האחריות שברבנות, עד שאין זה כדאי להצטער ולהתמרמר בשל אי קבלת משרת רבנות. ברם דעתו של ר' אהרן לא נחה בזאת. משעברו ימים והחפץ חיים הבין שצערו של חותנו לא פג, סיפר לו על מאורע שאירע לו בתקופה הקצרה שבה כיהן כרב בעיירתו ראדין. מאורע זה היה אחד הגורמים לעזיבתו את הרבנות. החפץ חיים התנה הסיפור בכך שר' אהרן יבטיח שלא לספר זאת לשום איש כל עוד שהחפץ חיים – נמצא בחיים. ר' אהרן הבטיח. וכך סיפר:

אחד הקצבים נתפס במכירת בשר טרף. כמובן שהוא הועבר מיד מחזקתו. הלה בא לפני והביע חרטה על מעשהו, הבטיח, בכל הבטחות שבעולם, שלא ישוב עוד לכסלה ובדמעות התחנן שאחזירו להכשרו. מאחר שנוכחתי שהלה מתכוון ברצינות ומאידך, היה נתון במצוקה וילדים היו תלויים בו, שיתפתי מידת רחמים לדן והחזרתיו לכשרותו, ואילו על חטאו קנסתינו לנדב לבית המדרש פוד (ארבעים ליטרא) נרות. הקצב לא האריך ימים לאחר אותו מעשה, וכעבור זמן קצר הלך לעולמו וכל מה שאירע עמו ירד מעל הפרק.

באחד הימים ואני לומד כדרכי בעזרת נשים שליד בית כנסת, נפלה עלי תרדמה ובחלומי והנה שלושה אנשי צורה מופיעים לנגד עיני, הגדול שביניהם פונה אלי בשאלה: "ר' ישראל-מאיה, הלא תזכור את המאורע באותו קצב שקנסתו לנדב לצדקה. אמור נא, מה התכוונת בקנס זה, האם רק בתור עונש, למען יזהר להבא, וכן לטובת הציבור, למען ישמנו ויראו, או גם למען תהיה לענש כפרה על עוונת? נדהמתו מאד, עד שלא מצאתי מילים בפי. ברם ראש המדברים הרגיעני ואמר שימתינו לי עד שתשוב דעתי אלי. נתתי לב להזכר בענין ולבסוף השיבותי, שעד כמה שהנני זוכר הטלתי עליו הקנס לשם עונש ולא לשם כפרה. האורחים הודו לי על תשובתי ונפטרו ממני.

כשהתעוררתי מתרדמתי היה ראשי כבד עלי ועשתנותי נבוכים מבלי למצוא מרגוע לנפשי. חזרתי לתלמודי ושוב נפלה עלי תרדמה. הפעם הופיע לפני הקצב הנידון כשהוא כולו רצון ומדוכדך ובקול בוכים החל טוען כנגדי: "אוי רבי ראה מה עוללת לי בתשובתך לבית דין של מעלה, כשעמדתי בדין והקטיגור תבע לדונני בגיהנום בעוון האכלת טריפות, טענתי שכבר התכפרתי בקנס של הנרות, שאתה, רבי הטלת עלי. טען לעומתי הקטיגור, שהקנס לא היה לשם כפרה אלא לשם עונש גרידא. הוחלט איפוא לשאול את פיה על כוונתך. ומאחר שתשובתך היתה שלא התכוונת לשם כפרה, יהיה עלי עתה לעבור יסורי – גיהנום קשים כדי להצטרף ולזכך אותו עוון. וי, וי...". מכיוון שעול הרבנות ככללו היה למורת רוחי, הרי לאחר מעשה זה, כשהקיצוטי משנתי גמלה בלבי ההחלטה להסתלק מן הרבנות.

"הלא תראה איפוא, ר' אהרן קירי, מה גדולה ונוראה היא האחריות הכרוכה ברבנות" – סיים החפץ חיים את דבריו. ("החפץ חיים – חייו ופועלו", מובא במורשת דורות).